

COLLEGEVOORSTEL

Zaaknummer: Z24-045101

Datum afstemming
portefeuillehouder: 22 april 2024

Portefeuillehouder: wethouder Marijn van
Ballegooijen

Behandelend ambtenaar:
Irene Karssen / Renee van Vlaardingen
06-1870 9708
r.van.vlaardingen@amstelveen.nl
Sociale Voorzieningen

Onderwerp
Inzet Hulp bij Huishouden protocol

Besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. Voor de indicaties van hulp bij huishouden die vanaf 1 juni 2024 worden ingediend, gebruik te maken van het Normenkader huishoudelijke Ondersteuning 2019 van Bureau HHM.
2. Het besluit tot wijziging van de Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning Amstelveen vast te stellen.

Samenvatting

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt hulp bij Huishouden ingezet als inwoners vanwege hun beperking (tijdelijk) hun woning niet kunnen schoonhouden en er geen huisgenoten of mantelzorgers zijn die dit kunnen overnemen. Hulp bij Huishouden is een individuele maatwerkvoorziening waarvoor inwoners een aanvraag kunnen indienen. De gemeente beoordeelt de aanvraag op basis van een normenkader. Als de aanvraag wordt toegekend krijgt de inwoner een indicatie voor een aantal uur hulp bij huishouden per week.

Het normenkader wat nu gebruikt wordt, dateert uit 2011 en is inmiddels verouderd. We gaan daarom vanaf 1 juni 2024 hulp bij huishouden indiceren op basis van het Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019 van Bureau HHM. Hierdoor kunnen we gericht en meer gekaderd indiceren waarbij maatwerk en uniformiteit wordt geborgd.

Doel

Het normenkader van HHM wordt in ruim 200 gemeenten gebruikt en houdt meer rekening met de mogelijkheden van de client en de indeling en het gebruik van de woning. Hierdoor kan de hulp doelmatiger worden ingezet omdat het HHM-protocol concreter en duidelijker is dan het protocol (CIZ-protocol) wat we nu gebruiken. Aan de hand van dit normenkader wordt er efficiënter en op een meer eenduidige manier gewerkt.

Door het wijzigingsbesluit vast te stellen is het gebruik van het Normenkader juridisch geborgd en is voor inwoners en zorgaanbieders duidelijk hoe wij het aantal uur hulp per week bepalen.

Prestatie

Met ingang van 1 juni 2024 wordt het aantal uur hulp bij het huishouden per week bepaald op basis van het Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019 van Bureau HHM.

We beogen hiermee voor hulp bij huishouden:

- Uniforme en transparantere indicaties af te geven;
- Beter passende indicaties volgens gevalideerd protocol waarbij maatwerk wordt geborgd.

Dit draagt er aan bij dat we de beschikbare capaciteit bij aanbieders van hulp bij huishouden zo eerlijk mogelijk verdelen onder inwoners die er gebruik van maken.

Voorgeschiedenis en context

In artikel 3 van de beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning is het te bereiken resultaat van hulp bij huishouden omschreven, namelijk:

- kunnen wonen in een schoon en leefbaar huis;
- kunnen voorzien in de dagelijks benodigde levensbehoeften en activiteiten;
- de zorg voor kinderen die tot het gezin behoren.

In artikel 4 staat beschreven wanneer inwoners in aanmerking kunnen komen voor hulp bij huishouden, namelijk als ze door ziekte of een beperking zelf geen huishoudelijke taken kunnen en er geen huisgenoten of mantelzorgers zijn die dit kunnen overnemen.

Momenteel wordt nog gebruik gemaakt van een protocol uit 2011, dat weer is gebaseerd op een CIZ richtlijn uit 2006. Dit protocol is verouderd en is een richtlijn. Hierdoor kunnen er verschillen in de indicaties ontstaan en is in Amstelveen de uitvoeringspraktijk dat het aantal uren Hulp bij Huishouden relatief ruim wordt geïndiceerd.

Uit ervaring bij andere gemeenten blijkt dat het werken volgens dit protocol bij een aanzienlijk deel van de cliënten tot een beperkte verlaging van de indicatie leidt, met behoud van de benodigde kwaliteit.

We gaan daarom vanaf 1 juni 2024 de indicaties voor hulp bij huishouden volgens het HHM-protocol vaststellen.

Bij het inzetten van dit normenkader houden we rekening met inwoners die een indicatie hebben en mogelijk minuten moeten inleveren. Er wordt een overgangsregeling ingesteld voor cliënten die bij de verlenging van hun indicatie een lager aantal uren ondersteuning geïndiceerd krijgen. De eerste drie maanden na verlenging blijft het aantal uren gelijk, zodat de client de mogelijkheid heeft om alternatieven in te zetten. Na deze drie maanden wordt de indicatie ieder kwartaal met 30 minuten verlaagd tot het aantal uren van de nieuwe indicatie behaald wordt.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

1.1 De Centrale Raad van Beroep heeft aangegeven dat dit protocol goed onderbouwd is. In 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) geoordeeld dat er voor het resultaatgebied "een schoon en leefbaar huis" een duidelijke maatstaf moet komen. Dit mogen gemeenten doen op basis van (standaard)modules, mits het aantal uren huishoudelijke hulp is gebaseerd op objectieve criteria die voortkomen uit deugdelijk en onafhankelijk onderzoek. Indien blijkt

dat de standaardmodule niet passend is moet maatwerk geboden worden.

Vervolgens is er door Bureau HHM en KPMG Plexus onderzoek gedaan. Op basis hiervan heeft Bureau HHM in 2019 een normenkader opgesteld, dit is in 2022 geactualiseerd. De Centrale Raad van Beroep heeft aangegeven dat dit protocol goed is onderbouwd. Het normenkader HHM geeft een juiste normering voor de activiteiten die uitgevoerd dienen te worden bij het overnemen van het huishouden. Alleen op het gebied van de wasverzorging geeft de CRvB aan dat dit onderdeel niet goed onderbouwd is. Bij de kanttekeningen wordt hier nader op ingegaan.

1.2 De toepassing van het HHM protocol betekent in meerdere opzichten een verbetering. We geven beter onderbouwde, uniforme en duidelijke indicaties af voor hulp bij huishouden. Daarnaast wordt er op een transparantere duidelijk wat de eigen mogelijkheden zijn van de inwoner binnen het huishouden.

Dit normenkader maakt ook de samenwerking met casemanagers dementie en ouderenadviseurs helder en efficiënt. Wij zijn met hen een pilot gestart om de afhandelingsstijd van aanvragen voor deze kwetsbare inwoners te versnellen. Dit gaat makkelijker met een algemeen bekend en duidelijk protocol.

1.3 Met het HHM protocol kunnen we de beschikbare capaciteit efficiënter inzetten, zodat we meer inwoners kunnen helpen. Dit past bij de andere maatregelen die we nemen om wachttijden voor hulp bij huishouden beter beheersbaar te maken, zoals het invoeren van een centrale wachtlijst en extra capaciteitsinzet bij het Wmo team.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Er zijn geen andere protocollen bekend die eenduidig zijn én door de juridische toetsing van de CRvB zijn gekomen.

Participatie

Het protocol wordt in mei besproken met (een delegatie van) de Participatieraad Sociaal Domein. Dit is na besluitvorming door het college. Inbreng van de PSD met betrekking tot de uitvoeringspraktijk kunnen we meenemen vóór de beoogde ingangsdatum van 1 juni 2024.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Een verlaging van de indicatie kan bij sommige cliënten tot onrust leiden

Om hieraan recht te doen is een overgangsregeling ingesteld. Hierbij krijgt de client drie maanden de oude indicatie geïndiceerd. Vervolgens wordt elke drie maanden de indicatie met 30 minuten verlaagd, tot de nieuwe indicatieduur is behaald. Op deze manier willen we de inwoner in staat stellen om te wennen aan de nieuwe situatie.

Daarnaast geven gemeenten die al werken met dit protocol aan dat hun inwoners de indicatie als passend ervaren.

1.2 Onderdeel wasverzorging

De Centrale Raad van Beroep heeft in december 2023 een uitspraak gedaan waarin werd afgewogen dat het normenkader HHM op het gebied van wasverzorging onvoldoende onderbouwd is. Er is echter wel degelijk een uitgebreide toelichting geschreven op de tot standkoming van de HHM normen voor wasverzorging, alleen is deze toelichting in de casus waar de uitspraak over gaat niet meegenomen door de betrokken gemeente.

In praktijk blijven hierdoor alle gemeenten die met het HHM protocol werken ook het onderdeel voor de wasverzorging toepassen.

In beginsel is het mogelijk dat een inwoner een bezwaar indient m.b.t. de wasverzorging, maar de indicatie-adviseurs bieden altijd maatwerk bij het stellen van een indicatie. Als zij inschatten dat de indicatie voor wasverzorging volgens het HHM-protocol te laag is, wordt deze hoger vastgesteld. Waar dat redelijk en billijk is kan altijd teruggevallen worden op het oude (CIZ-) protocol ter onderbouwing van de indicatie m.b.t. de wasverzorging.

Financiën

Naar verwachting wordt deze beleidswijziging geleidelijk zichtbaar vanaf Q3 2024 als de eerste indicaties op basis van het HHM protocol worden afgegeven. De financiële effecten worden uiteraard ook bepaald door het aantal aanvragen dat we ontvangen en (het inlopen van) de wachtlijsten. Als inwoners op de wachtlijst staan wordt de hulp later geleverd en vallen de kosten lager uit. Op dit moment zijn de financiële effecten lastig in te schatten.

Er wordt verwacht dat met het HHM protocol de gemiddelde indicatie met veertien minuten per week naar beneden kan worden vastgesteld. Eventuele financiële bijstellingen naar aanleiding van deze gewijzigde beleidsregels worden meegenomen in de perspectiefnota 2026.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Na besluitvorming worden de indicatieadviseurs getraind zodat zij per 1 juni 2024 volgens het nieuwe protocol kunnen werken.

Evaluatie

In 2025 wordt de werkwijze geëvalueerd. Daartoe wordt nu een 0-meting uitgevoerd zodat een vergelijking mogelijk wordt met de huidige indicaties.

De algemene trend is dat de problematiek zwaarder wordt omdat ouderen steeds langer zelfstandig wonen. Ook dit heeft invloed op het aantal uren HbH dat we indiceren. Dit effect kunnen we niet apart weergeven in een evaluatie.

Duurzaamheidsaspecten

n.v.t.

Bijlagen

1. Wijzigingsbesluit beleidsregels Wmo hulp bij huishouden protocol

Behandeld in B&W-vergadering: 7 mei 2024

Besluit B&W: Besloten wordt conform het voorgestelde besluit